

KVALITETSDEKLARATION

Återfall i brott – slutlig statistik

Ämnesområde

Rättsväsende

Statistikområde

Återfall i brott

Produktkod

RV0502

Referensid

År 2016 är referensåret vilket innebär året för ingångshändelsen. Referensåret följs av en uppföljningsperiod och en buffertperiod på vardera tre år.

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål.....	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll.....	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	4
1.2.3 Statistiska mått	5
1.2.4 Redovisningsgrupper	5
1.2.5 Referenstider	7
2 Tillförlitlighet.....	8
2.1 Tillförlitlighet totalt.....	8
2.2 Osäkerhetskällor	8
2.2.1 Urval	8
2.2.2 Ramtäckning.....	8
2.2.3 Mätning	8
2.2.4 Bortfall.....	9
2.2.5 Bearbetning	9
2.2.6 Modellantaganden	10
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	10
3 Aktualitet och punktlighet	11
3.1 Framställningstid	11
3.2 Frekvens	11
3.3 Punktlighet	11
4 Tillgänglighet och tydlighet.....	11
4.1 Tillgång till statistiken	11
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	11
4.3 Presentation	11
4.4 Dokumentation	11
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	12
5.1 Jämförbarhet över tid	12
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	12
5.3 Sam användbarhet i övrigt	13
5.4 Numerisk överensstämmelse	13
Allmänna uppgifter	13
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	13
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	13
C Bevarande och gallring	13
D Uppgiftsskyldighet.....	13
E EU-reglering och internationell rapportering.....	14
F Historik.....	14
G Kontaktuppgifter.....	14

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Statistikens syfte är att ge en övergripande bild av nivån, fördelningen och utvecklingen av antalet och andelen personer som efter en lagföring återfaller i ett nytt lagfört brott.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Statistikens huvudanvändare är: Justitiedepartementet; Riksrevisionen; Statskontoret och Riksdagens utredningstjänst; statliga myndigheter främst inom rättsväsendet; utbildningsväsendet; internationella organ; samt massmedier och allmänheten.

Statistiken används i huvudsak som underlag för forskning och utredning, granskning, uppföljning, analys och planering, samt för allmän information. Vidare används statistiken för rapportering på internationell nivå.

I de fall användarna önskar statistik som är så detaljerad att den skulle riskera att röja enskilda individer kan den publicerade statistiken inte till fullo tillgodose användarnas behov.

1.2 Statistikens innehåll

Målstorheterna i återfallsstatistiken är antalet och andelen återfall under uppföljningsperioden (efter 1, 2 och 3 år), antal dagar till första återfall samt antal återfallsbrott respektive återfallshändelser under uppföljningsperioden. Dessutom beräknas risken för återfall i brott vid en given tidpunkt samt hasardkvoter avseende samtliga redovisningsvariabler.

1.2.1 Objekt och population

Återfallsstatistiken består av observationsobjektet *Personer*. Den studerade populationen *personer med minst en ingångshändelse under referensåret* omfattar samtliga personer som under ett kalenderår (referensår) frigivits från anstalt, skrivits ut från slutna ungdomsvård, skrivits ut från rättspsykiatrisk vård, avslutat intensivövervakning eller lagförts för andra påföljder genom lagakraftvunnen dom eller beslut av åklagare. Dessa händelser kallas i statistiken för *ingångshändelser* och utgör ett annat målobjekt i målpopulationen *ingångshändelser under referensåret*. I denna målpopulation följs varje enskild ingångshändelse upp under uppföljningsperioden.

Alla typer av lagföringar räknas dock inte som ingångshändelser i statistiken. Lagföringsbeslut som omfattar ordningsbotsförelägganden eller lindrigare brott med enbart penningböter i straffskalan har exkluderats eftersom de bedöms vara mindre intressanta att följa upp. Dessutom omfattar målpopulationen endast ingångshändelser som rör personer som var folkbokförda i Sverige den 31 december respektive referensår. Icke folkbokförda personer saknar ofta fullständiga personnummer, vilket innebär att det inte går att identifiera unika individer.

De personer som avlidit inom uppföljningsperioden följs upp så länge de är vid liv. Däremot har ingen korrigering av populationen gjorts för de individer som emigrerat under uppföljningsperioden, då dessa kan återvända och begå nya brott under perioden.

Vidare förekommer även delpopulationen *personer som återfallit i brott* vilket innefattar de som har en ingångshändelse under referensåret och som har återfallit inom tre år efter denna. Även delpopulationerna *personer som frigivits från anstalt* under referensåret och *samtliga frigivningar från anstalt* under referensåret förekommer i statistiken.

1.2.2 Variabler

Följande variabler används i den slutliga statistiken över återfall i brott.

Ålder observationsvariabeln härleds från personnumret och avser åldern vid ingångshändelsen.

Kön observationsvariabeln härleds från personnumret.

Antal tidigare belastningar innebär antalet lagakraftvunna domar eller lagföringsbeslut fem år före ingångshändelsen. Detta härleds från lagföringsregistret.

Mest ingripande tidigare belastning innebär den lagakraftvunna dom eller det lagföringsbeslut som lett till den mest ingripande belastningen fem år före ingångshändelsen enligt påföljdernas ingripandegrad. Detta bygger dels på vad som anges i rättegångsbalken, dels på en värdering av ingripandegrad som har gjorts av Brå.

Mest ingripande påföljd i ingångshändelse innebär den mest ingripande påföljden i en ingångshändelse enligt påföljdernas ingripandegrad. Detta bygger dels på vad som anges i rättegångsbalken, dels på en värdering av ingripandegrad som har gjorts av Brå. Denna variabel används då statistiken redovisas på personer då en person kan ha flera ingångshändelser under ett referensår.

Grövsta brott i ingångshändelse avser det grövsta brottet i en ingångshändelse enligt straffskalan. Denna variabel används då statistiken redovisas på personer då en person kan ha flera ingångshändelser under ett referensår.

Huvudpåföljd i ingångshändelse är den mest ingripande påföljden i lagföringsbeslutet som utgör ingångshändelsen eftersom ett och samma lagföringsbeslut kan omfatta flera påföljder. Undantag gäller när det förekommer fler påföljder och det finns referenser mellan påföljder och brott i lagföringen. I sådana fall väljs alltid den påföljd som refererar till huvudbrottet som huvudpåföljd. Påföljdernas ingripandegrad bygger dels på vad som anges i rättegångsbalken, dels på en värdering av ingripandegrad som har gjorts av Brå.

Huvudbrott i ingångshändelse är det brott i lagföringsbeslutet som har den strängaste straffskalan enligt gällande lagstiftning eftersom ett och samma lagföringsbeslut kan omfatta flera brott. Om fler brott i ett lagföringsbeslut har samma straffskala, väljs huvudbrottet slumpmässigt bland dessa. Variabeln härleds från de lagrum som anges i lagföringsbesluten.

Antal återfallslagföringar är det antal lagföringsbeslut som registrerats under uppföljningsperioden.

Antal återfallsbrott är det antal brott som registrerats under uppföljningsperioden.

Mest ingripande påföljd i återfallshändelse innebär den mest ingripande påföljd enligt påföljdernas ingripandegrad som inträffat under uppföljningsperioden. Detta bygger dels på vad som anges i rättegångsbalken, dels på en värdering av ingripandegrad som har gjorts av Brå.

Grövsta brott i återfallshändelse avser det grövsta brottet enligt straffskalan som har begåtts under uppföljningsperioden.

Utdömd strafftid avser strafftid plus förverkad straffåterstod enligt Kriminalvårdens definition.

1.2.3 Statistiska mått

De mått som används i återfallsstatistiken är dels antal/andel återfall under uppföljningsperioden (efter 1, 2 och 3 år). De andra måtten är mediantid i antal dagar till första återfall samt antal återfallsbrott respektive återfallshändelser under uppföljningsperioden. Medel- och medianvärden används också när det gäller brott per person för personer som återfallit.

Andelen återfall skattas med hjälp av Life table method (Actuarial method). Det görs för att få en korrekt hantering av de som avlider under uppföljningsperioden och inte får lika lång uppföljning som de andra.

Dessutom beräknas återfallsintensitet vid en given tidpunkt (hazard rate) samt hasardkvoter (hazard ratio) avseende samtliga redovisningsvariabler. Hasardkvoterna har skattats med en parametrisk regression (AFT-modell) med antagande om Weibullfördelning som är att föredra framför Cox PH-regression eftersom PH-antagandet inte uppfylls. Valet av Weibullfördelning grundar sig på hasardfunktionens (hazard function) form som var avtagande.

1.2.4 Redovisningsgrupper

När det gäller populationen personer med en ingångshändelse under referensåret så förekommer det redovisningsgrupper utifrån variablerna kön, ålder, antal tidigare belastningar, mest ingripande påföljd i ingångshändelsen och grövsta brott i ingångshändelsen.

De redovisningsgrupper som används gällande populationen ingångshändelser under referensåret är kön, ålder, antal tidigare belastningar, mest ingripande tidigare belastning, huvudbrott i ingångshändelsen och huvudpåföljd i ingångshändelsen. Uppdelningen i dessa redovisningsgrupper utgår således från den person som stått för respektive ingångshändelse.

I delpopulationen *personer som återfallit* används redovisningsgrupperna kön, ålder, antal tidigare belastningar, mest ingripande påföljd i ingångshändelsen, grövsta brott i ingångshändelsen och mest ingripande tidigare belastning samt antal återfallsbrott och återfallslagföringar.

Vidare används variabeln utdömd strafftid för fängelsedömda för att definiera redovisningsgrupper i delpopulationerna *personer som frigivits från anstalt* och samtliga *frigivningar från anstalt*.

Redovisning sker utifrån redovisningsgrupper baserade på variabler som indelas enligt följande:

Kön - Kvinnor samt Män

Ålder - 15 - 17, 18 - 20, 21 - 39, 40 - 59 samt 60 -

Antal tidigare belastningar - 0, 1, 2-3, 4-8 samt 9 eller fler tidigare belastningar.

Mest ingripande tidigare belastning

- Ingen
- Fängelse och andra frihetsberövande påföljder
- Frivårdspåföljd
- Böter
- Övriga påföljder

Mest ingripande påföljd/huvudpåföljd i ingångshändelse

- Fängelse
- Slutna ungdomsvård
- Rättspsykiatrisk vård inklusive rättspsykiatrisk vård med utskrivningsprövning
- Intensivövervakning
- Skyddstillsyn med samhällstjänst
- Skyddstillsyn
- Villkorlig dom med samhällstjänst
- Böter
- Villkorlig dom
- Vård inom socialtjänsten förenat med ungdomstjänst (används till och med referensåret 2006)
- Vård inom socialtjänsten (används till och med referensåret 2006)
- Ungdomsvård (används från och med referensåret 2007)
- Ungdomstjänst (används från och med referensåret 2007)
- Åtalsunderlåtelse
- Övriga påföljder

Grövst brott/huvudbrott i ingångshändelse

- BrB 3 kap. Brott mot liv och hälsa
- BrB 4, 5, och 7 kap. Brott mot frihet, frid, familj och ärekränkning
- BrB 8 kap. Tillgreppsbrott
- BrB 9-11 kap. Bedrägeri, förskingring, brott mot borgenär m.m.
- BrB 12 kap. Skadegörelse
- BrB 13-15 kap. Brott mot allmänhet
- BrB 16-22 kap. Brott mot staten
- Brott mot trafikbrottslagen
- Brott mot narkotikastrafflagen
- Brott mot övriga specialrättsliga författningar

Antal återfallslagföringar

- 0
- 1-2

- 3-9
- 10 eller fler

Antal återfallsbrott

- 0
- 1-9
- 10 eller fler

Mest ingripande påföljd i återfallshändelse

- Fängelse och andra frihetsberövande påföljder
- Frivårdspåföljd
- Böter
- Övriga påföljder

Grövsta brott i återfallshändelse

- BrB 3 kap. Brott mot liv och hälsa
- BrB 4, 5, och 7 kap. Brott mot frihet, frid, familj och ärekränkning
- BrB 8 kap. Tillgreppsbrott
- BrB 9-11 kap. Bedrägeri, förskingring, brott mot borgenär m.m.
- BrB 12 kap. Skadegörelse
- BrB 13-15 kap. Brott mot allmänhet
- BrB 16-22 kap. Brott mot staten
- Brott mot trafikbrottslagen
- Brott mot narkotikastrafflagen
- Brott mot övriga specialrättsliga författningar

Utdömd strafftid

- Högst 2 månader
- Mer än 2 månader och högst 4 månader
- Mer än 4 månader och högst 6 månader
- Mer än 6 månader och högst 1 år
- Mer än 1 år och högst 2 år
- Mer än 2 år och högst 4 år
- Mer än 4 år

När redovisning sker uppdelat på kön så är antalet redovisningsgrupper inom variablerna oftast färre än när redovisning sker för totalpopulationen.

1.2.5 Referenstider

Den statistik som redovisas år 2023 utgår från ingångshändelser som inträffat under år 2016. Uppföljningsperioden startar vid tidpunkten för ingångshändelsen och är individuell för varje ingångshändelse. Efter uppföljningsperioden följer en buffertperiod. Detta för att så många som möjligt av brotten som begåtts under uppföljningsperioden ska hinna resultera i lagakraftvunna domar. Uppföljningstiden och buffertperioden i den slutliga återfallsstatistiken är på tre år vardera. I tabellerna och sammanfattningen publiceras även jämförande värden för referensåren 2005–2013.

En analys av inrapporterade uppgifter 2000–2009 visar att 85 procent av alla lagförda brott hinner vinna laga kraft med en ettårig buffertperiod. Dock finns det en skevhet när man ser till brotten i återfallshändelserna. Till exempel

fångas nästan alla rattfylleribrott upp, medan endast en fjärdedel av brott mot borgenärer hinner vinna laga kraft inom en buffertperiod på ett år. Skillnaderna kan bero på att vissa brottstyper kräver längre brottsutredningar eller oftare överklagas i högre rättsinstans. Det förekommer även skillnader mellan kategorier av lagöverträdare sett till ålder. Inom ett år har i princip samtliga av alla lagförda brott avseende 15-åringar hunnit vinna laga kraft, medan motsvarande andel för personer i åldern 56–60 uppgår till fyra femtedelar. Samma analys visar att mellan 98 och 99,5 procent av alla brott i godkända strafförelägganden, meddelade åtalsunderlåtelse och lagakraftvunna domslut fångas in med en treårig buffertperiod.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Tillförlitligheten är beroende av att uppgifterna som levereras är riktiga och att Brå får tillgång till samtliga uppgifter. Kontroller görs av materialet för att minska andelen fel som uppstått vid inläsning och bearbetning. Registret som utgör grunden för återfallsstatistiken används primärt vid framställning av lagföringsstatistik. I den slutliga statistiken är buffert- och uppföljningsperioderna 3 år vardera för att tillgodose en hög tillförlitlighet.

2.2 Osäkerhetskällor

En källa till osäkerhet är att brister i registreringen gör att statistiken över återfall i brott inte exakt speglar de lagföringsbeslut som statistiken bygger på. Ytterligare en felkälla är de bearbetningsfel som kan uppstå i samband med bearbetningen av underlaget.

2.2.1 Urval

Återfall i brott är en totalundersökning och därmed inte behäftad med urvalsosäkerhet.

2.2.2 Ramtäckning

Om en person avlider under uppföljningsperioden ingår personen i statistiken fram till och med det fastställda dödsdatumet.

Personer som byter personnummer mellan ingångs- och återfallshändelse kommer inte fångas upp som återfall i brott under perioden 2003–2005. De kommer ingå i populationen som två olika personer med ingångshändelse. Dessa är dock få, mindre än en (1) procent. Från och med referensåret 2006 tas hänsyn till byten av personnummer.

2.2.3 Mätning

Statistiken över återfall i brott bygger på uppgifter från registret över för brott lagförda personer. Uppgifterna om lagförda personer bygger på de uppgifter som åklagarna och domstolarna registrerar i sina system. Från Kriminalvårdens centrala register (KVR) inhämtas uppgifter om avgångar från anstalt och uppgifter om intensivövervakning med elektronisk kontroll. Från SiS inhämtas uppgifter om avgång från slutna ungdomsvård och från Nationellt rättspsykiatriskt kvalitetsregister (RättspsyK) inhämtas uppgifter om utskrivna från rättspsykiatrisk vård. Från SCB hämtas uppgifter om folkbokföring, personnummerbyten och dödsfall.

I statistiken förekommer felklassificeringar orsakade av skrivfel, felbedömningar och andra användarfel. Logiska kontroller och rimlighetskontroller genomförs rutinmässigt på Brå för att minimera sådana felkällor.

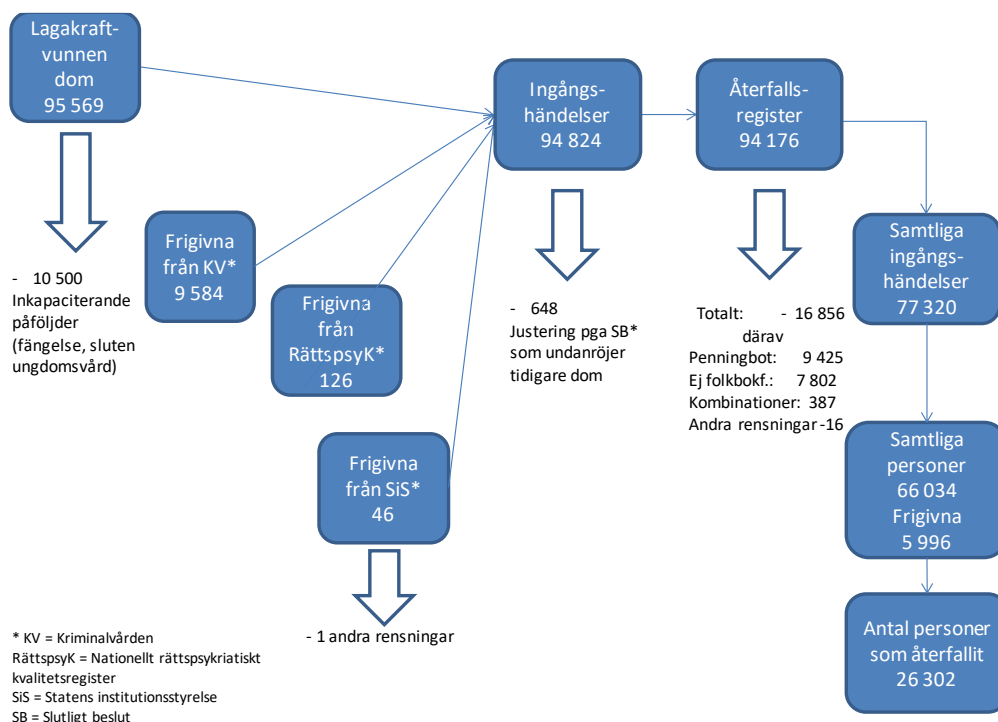
2.2.4 Bortfall

Då uppgifter hämtas från administrativa register innebär det att objektbortfallet är litet. I granskningsprocessen kontrolleras mikrodata för partiellt bortfall och korrigeras efter fastställda rutiner.

2.2.5 Bearbetning

Återfallsstatistiken är en sammanslagning av uppgifter från olika myndigheters databaser. Grunden kommer från lagföringsregistret på Brå. Till det förs uppgifter från KV med uppgifter om frigivningar från anstalt och avslutad intensivövervakning med elektronisk kontroll. Från SiS kommer uppgifter om utskrivna från sluten ungdomsvård och från RättspsyK kommer uppgifter om utskrivna från rättspsykiatrisk vård.

För att undvika dubletter i ingångshändelserna exkluderas alla lagakraftvunna domar med fängelse, sluten ungdomsvård eller rättspsykiatrisk vård som påföljd. De ska ersättas av uppgifterna från KV, SiS och RättspsyK när det gäller ingångshändelserna. I den här hanteringen finns risk för bortfall och dubletter. Bortfall kan uppstå om en exkluderad lagföringspost inte ersätts av en frigivning eller utskrivning. Det kan finnas logiska förklaringar till bortfallet, till exempel kanske den utdömda påföljden aldrig verkställdes eller ändrades. Dubletter kan uppstå om en lagföringspost med en annan påföljd ändras till fängelse, sluten ungdomsvård eller rättspsykiatrisk vård utan att Brå får reda på det. Då kan både lagföringsposten och frigivningen/utskrivningen som härrör från samma brott bli ingångshändelser.

Figur 1. Flödesschema för den slutliga återfallsstatistiken

2.2.6 Modellantaganden

Ingångshändelsen

I statistiken över alla *personer med minst en ingångshändelse* ingår en person endast en gång i statistiken, oavsett hur många ingångshändelser personen står för. När en och samma person står för flera ingångshändelser under referensåret väljs en ingångshändelse ut i redovisningen. Det finns tre olika sätt att bestämma vilken ingångshändelse som ska användas i redovisningen.

- I redovisningen av personer uppdelat på kön, ålder och tidigare belastning används en slumpmässigt vald ingångshändelse från respektive referensår. Det görs för att undvika systematiska fel i statistiken, eftersom fördelningen över kalenderåret inte är slumpmässig.
- När uppdelningen görs på brottskategori används ingångshändelsen med det grävsta brottet enligt straffskalan, och
- när uppdelningen görs på påföljdskategori används ingångshändelsen med den mest ingripande påföljden.

I statistiken används begreppen *huvudbrott* och *huvudpåföljd*.

Huvudbrott i ingångshändelsen

Ett och samma lagföringsbeslut kan omfatta flera brott. Huvudbrottet är det brott i lagföringsbeslutet som har den strängaste straffskalan enligt gällande lagstiftning. Om fler brott i ett lagföringsbeslut har samma straffskala, väljs huvudbrottet slumpmässigt bland dessa.

Huvudpåföljd i ingångshändelsen

Ett och samma lagföringsbeslut kan omfatta flera påföljder. Huvudpåföljden är den mest ingripande påföljden i lagföringsbeslutet. Undantag gäller när det förekommer fler påföljder och det finns referenser mellan påföljder och brott i lagföringen. I sådana fall väljs alltid den påföljd som refererar till huvudbrottet som huvudpåföljd. Påföljdernas ingripandegrad bygger dels på vad som anges i rättegångsbalken, dels på en värdering av ingripandegrad som har gjorts av Brå.

Både huvudbrotts- och huvudpåföljdsprincipen påverkar statistikens tillförlitlighet såtillvida att lindrigare brott och påföljder underskattas i den statistik som redovisas efter huvudbrott respektive huvudpåföljd.

Medborgarskap

När det gäller folkbokföring så görs modellantagandet att personer som inte var folkbokförda 31 december det referensåret inte räknas som svenska medborgare och därför inte inkluderas i statistiken. Det innebär att en person kan ha både ingångs- och återfallshändelser under året men om personen inte är folkbokförd 31 december så exkluderas dessa händelser ur statistiken.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Den preliminära statistiken över återfall i brott ges likt den slutliga ut en gång varje år. Det som skiljer är att den preliminära har en uppföljnings- och buffertperiod på ett år vardera till skillnad från den slutliga statistiken där

dessa perioder båda är tre år. Detta ger således en högre aktualitet i den preliminära statistiken. Vidare redovisar den preliminära statistiken endast populationer med målobjektet personer och alltså inte alla ingångshändelser.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Året för publicering sker sju år efter det aktuella referensåret (2016). Detta är en följd av den framåtblickande metod som används i framtagandet av statistiken återfall i brott. Referensåret följs av en uppföljningsperiod och en buffertperiod på tre år vardera. Den totala framställningstiden är därmed sex år och fem månader.

3.2 Frekvens

Officiell statistik avseende referensår 2016 (det vill säga ingångshändelser som inträffat under 2016). Publicering av återfallsstatistiken sker en gång per år och avser ett kalenderår. Statistikunderlaget bestående av domar som levereras till Brå månadsvis, åtalsunderlåtelse och strafföreläggande som levereras dagligen. Uppgifter från Kriminalvården (KV), Statens institutionsstyrelse (SiS), Nationellt rättspsykiatriskt kvalitetsregister (RättspsyK) och Statistiska centralbyrån (SCB) levereras en gång per år.

3.3 Punktlighet

Statistik för referensåret 2016 publiceras i enlighet med gällande publiceringsplan 31 maj 2023.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken över återfall i brott publiceras årligen på Brottsförebyggande rådets webbplats. Där finns förutom referensårets publikationer även publikationer från tidigare år samt tabeller och tidsserier.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Statistiken över återfall i brott bygger på uppgifter från registret över för brott lagförda personer. Uppgifter hämtas också från KV, SiS, RättspsyK och SCB. Detta sätts samman till ett återfallsregister. Statistik presenterad på annat sätt och efter andra variabler kan specialbeställas. En särskild blankett för specialbeställningar kan laddas ner under följande länk:

<https://www.bra.se/statistik/kriminalstatistik/specialbestallningar.html>

Vissa uppgifter är sekretesskyddade, varför begäran om datauttag endast kan tillgodoseas om den obligatoriska sekretessprövningen medger att uttag kan godkännas.

4.3 Presentation

Publikationen består av text, tabeller och diagram.

4.4 Dokumentation

En ingående beskrivning av återfallsstatistiken som producerades av SCB finns i SCB:s RS-PM 1991:2 Återfall i brott 1973–1985. Beskrivning gällande

statistik över återfall i brott som tagits fram av Brå kan beställas via kontaktpersonerna för statistiken.

5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Förändringarna i Brås statistiksystem påverkade till viss del jämförbarheten med tidigare års statistik över återfall i brott. Den största förändringen gällde definitionen av ingångspopulationen, det vill säga de personer som följs upp avseende återfall i brott. Ingångspopulationen definierades av Brå som de personer som lagförts för brott under ett visst kalenderår. I den statistik som tidigare tagits fram definierades ingångspopulationen som de personer som fick sin första lagföring under respektive år för en viss period eller för enskilda lagföringsår.

År 2009 fick Brå i uppdrag av regeringen att utveckla statistiken över återfall i brott. Utvecklings- och förbättringsarbetet riktade in sig på att förbättra statistikens kvalitet avseende såväl relevans, tillförlitlighet och jämförbarhet som aktualitet och tillgänglighet. Flera förändringar gjordes i den nya statistiken för att uppnå en högre kvalitet och den nya statistiken publicerades första gången 2012.

Inför publiceringen 2014 gjordes en förbättring i syfte att öka kvaliteten på återfallsstatistiken. Rensningen av frivårdspåföljder som undanröjts på grund av slutliga beslut har omarbetats. Rensningen är nu mindre beroende av informationen från KV och tar hänsyn till förordnanden som vunnit laga kraft mellan frivårdspåföljden och frigivningen. Rensningen följer grundregeln att ett brott endast kan generera en ingångshändelse. Utan hanteringen leder alltså samma brott både till en frivårdspåföljd och till en frigivning från fängelse eller avslutad intensivövervakning med elektronisk kontroll.

Inför publiceringen 2019 utökades den slutliga statistiken med två tabeller, tabell 881 och 882. Tabellerna redovisar antalet och andelen återfall efter mest ingripande påföljd i ingångs- och återfallshändelse efter en kriminalvårdspåföljd i ingångshändelsen.

Pandemins konsekvenser i det svenska samhället blev påtagliga en bit in i 2020, och fortsatte under 2021 att präglade samhället med regler och rekommendationer om bland annat social distansering, vilket ledde till minskad rörelse och aktivitet i samhället. Dessa samhällsförändringar kan ha påverkat brottsligheten, liksom förändringar av Polismyndighetens, Åklagarmyndighetens och Domstolsverkets resurser och arbetssätt.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Möjligheten till jämförelser med lagföringsstatistiken är begränsad av att statistiken över återfall i brott utgår ifrån lagakraftvunna domslut och lagföringar. Lagföringsstatistiken räknar istället fällande domar i tingsrätt.

Studier av återfall i brott visar att andelen återfall varierar med en rad faktorer, bland annat hur återfall definieras, valet av ingångspopulation och valet av uppföljningsperiod. Andra faktorer som påverkar jämförbarheten i ett internationellt perspektiv är registreringsrutiner, bearbetning, upptäcktsrisken, rättsväsendets insatser, resurser och prioriteringar med

mera. På grund av dessa metodproblem har inga datainsamlingar gjorts i syfte att jämföra statistiken i ett internationellt perspektiv.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

Möjligheten till jämförelser med den gamla återfallsstatistiken är möjlig men begränsad av skillnader i bland annat buffertperiodens längd, den nya statistikens hänsyn till inkapacitering och att den nya statistiken utgår ifrån domar som vunnit laga kraft.

Möjligheten till jämförelser med befolkningsstatistiken har ökat sedan återfallsstatistiken gick över till endast omfatta personer folkbokförda i landet 31 december respektive referensår.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Det finns inga numeriska brister i överensstämmelsen mellan olika statistikvärden.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se 3 a § lag (2001:99) om den officiella statistiken och 13 § förordning (2001:100) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter (SCB-FS 2016:17) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Brå är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som sker vid statistikframställningen, vilket innebär att Brå ansvarar för att behandlingen inte strider mot EU:s dataskyddsförordning eller svenska författningar om behandling av personuppgifter.

C Bevarande och gallring

Enligt 19 § första stycket lag (2001:99) om den officiella statistiken ska personuppgifter gallras hos de statistikansvariga myndigheterna när uppgifterna inte längre används för sitt ändamål.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt 7-8 § lagen om den officiella statistiken (SFS 2001:99). Skyldigheten att lämna uppgifter till statistiken regleras i 4-6 § förordning (2001:100) om den officiella statistiken. Utöver den generella skyldigheten finns det i olika registerförfattningar en lagstadgad skyldighet för flera av rättsväsendets myndigheter att lämna de uppgifter som är nödvändiga för framställningen av rättsstatistik. Till exempel förordningen (1970:517) om rättsväsendets informationssystem, förordningen (1971:933) om rättsstatistiken, strafföreläggandekungörelsen (1970:60), ordningsbetskungörelsen (1968:199) samt brottsdatalagen (2018:1177).

E EU-reglering och internationell rapportering

Återfallsstatistiken ingår inte i den europeiska statistiken som samlas in av Eurostat enligt en ESS-överenskommelse.

F Historik

SCB började framställa statistik över återfall i brott på 1970-talet. Statistikens syftade till att ge en beskrivning av återfallsmönstren mot bakgrund av brotts- och påföljds kategorier, tidigare brottsbelastning, ålder och kön.

När Brå tog över statistikansvaret för kriminalstatistiken 1994 redovisades statistik över återfall i brott för perioden 1973–1989 i publikationen Kriminalstatistik 1994. Brå utarbetade ett nytt system för framställning av återfallsstatistik 2003. Statistik från det nya systemet publicerades första gången i publikationen Kriminalstatistik 2003 och avsåg återfallsstatistik för perioden från och med 1991 och framåt.

År 2009 fick Brå i uppdrag av regeringen att utveckla statistiken över återfall i brott och 2012 publicerades den nya statistiken för första gången.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Brottsförebyggande rådet
Kontaktinformation	Enheten för rättsstatistik
E-post	statistik@bra.se
Telefon	08-527 58 400